

انتشارات
فرهنگستان
دانشگاه

فرماندهی استریش ناتو به شرق
رهیافتی نمین از جنگ سرد
نظم پیوندی خاومیانده آسای مرکزی
پدیدآورنده:

مهدی کردی

سرشناسه : کردی، مهدی، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور : فرایند گسترش ناتو به شرق، رهیافتی نوین از جنگ سرد جدید/ نویسنده مهدی کردی.
مشخصات نشر : تهران : فرهیختگان دانشگاه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۳۰۴ ص.
شابک : 978-600-235-087-9
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه: ص ۳۰۴
موضوع : سازمان پیمان آتلانتیک شمالی -- تاریخ
موضوع : HistoryNorth Atlantic Treaty Organization --
موضوع : جنگ سرد
موضوع : Cold War
موضوع : سیاست جهانی -- ۱۹۴۵-۱۹۸۹ م.
موضوع : World politics -- 1945-1989
رده بندی کنگره : D۸۴۳.۱۳۹۵۸۴۳ / ۴۴۱
رده بندی دیویی : ۸۲۵/۹۰۹
ماره کتبی - کتابخانه ملی : ۴۵۹۸۵۴۷

عنوان کتاب: فرایند گسترش ناتو به شرق رهیافتی نوین از جنگ سرد

مدیر مسئول: مهندس علیرضا لچینانی

ناشر: فرهیختگان دانشگاه

پدیدآورنده: مهدی کردی

چاپ و صحافی: رامین

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

تعداد: ۱۰۰ جلد
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۵-۰۷۸-۹

ساختمان مرکزی: تهران، میدان انقلاب خیابان ۱۶ آذر کوچه ۳ ط ۳

تلفن روابط عمومی: ۶۶۴۹۰۱۷۹-۰۲۱-۶۳۹/۰۳۰-۹۱

fardpub.ir

فهرست مطالب

۱	مقدمه به چشمگاه
---	-----------------

بخش اول: مبانی نظری پژوهش

۳	چارچوب نظری به چشم
---	--------------------

بخش دوم: مفهومی شکل گیری ناتو و عملکرد آن در جامعه بین المللی

۱۵	فلسفه شکل گیری ناتو
----	---------------------

۱۵	خاستگاه تاریخی
----	----------------

۱۸	مبانی حقوقی
----	-------------

۲۰	اهداف و تعهدات اولیه ناتو
----	---------------------------

۲۱	فرایند شکل گیری نهایی ناتو
----	----------------------------

۲۴	عملکرد ناتو در جامعه بین المللی
----	---------------------------------

۲۴	عملکرد ناتو در طول جنگ سرد
----	----------------------------

۳۲	عملکرد ناتو پس از پایان جنگ سرد
----	---------------------------------

۳۶	کارکردها و مأموریت های نوین ناتو
----	----------------------------------

۵۳	مطالعه موردی، بررسی عملکرد ناتو در منطقه بالکان و افغانستان
----	---

۵۳	عملکرد ناتو در منطقه بالکان
----	-----------------------------

۵۹	عملکرد ناتو در افغانستان
----	--------------------------

بخش سوم: علل و روند گسترش ناتو به شرق

- ۶۹ گسترش ناتو به شرق
- ۶۹ مبانی و زمینه‌های گسترش ناتو به شرق
- ۷۱ ضرورت گسترش ناتو به شرق
- ۷۳ آمادگی برای گسترش ناتو به شرق
- ۷۵ دلایل گسترش ناتو به شرق (کشورهای شوروی سابق)
- ۷۵ کشورهای اروپای شرقی
- ۷۷ جمهوری‌های حوزه آسیک
- ۷۸ جمهوری‌های آسیای مرکزی و قفقاز
- ۸۰ گسترش ناتو به شرق (دلیل اصلی اتحادیه)
- ۸۱ سلطه آمریکا و ناتو بر مناطق استراتژیک دنیا
- ۸۴ گسترش ناتو در راستای تأمین امنیت
- ۸۶ گسترش ناتو در راستای دستیابی به منابع اقتصادی
- ۸۸ آغاز فرایند گسترش ناتو به سوی شرق
- ۸۸ آغاز عملی گسترش
- ۹۰ ریشه‌ها و روند افزایش اعضا
- ۹۲ الحاق کشورهای اروپای مرکزی و شرقی به اتحادیه
- ۹۰ برنامه مشارکت برای صلح
- ۹۰ روابط روسیه و ناتو (شورای ناتو- روسیه)
- ۹۷ روابط ناتو- اوکراین (کمیسیون ناتو- اوکراین)
- ۹۹ حضور کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز در طرح مشارکت برای صلح
- ۹۵ حضور ناتو در خاورمیانه

۱۲۶	گفتگوی مدیترانه
۱۲۸	برنامه ابتکار همکاری استانبول
۱۲۹	ناتو در عراق
۱۳۱	حضور ناتو در خاورمیانه و خلیج فارس و تاثیر آن بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران
۱۳۲	اهداف ناتو از حضور امنیتی در منطقه خاورمیانه و خلیج فارس
۱۳۴	مدهای تحول دکترین ناتو برای امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران
۱۳۶	تهدید نظامی ایران توسط ناتو
۱۳۸	تهدید اقتصادی ایران
۱۳۸	تهدید سیاسی ایران

بخش چهارم: چالش‌های گسترش ناتو به شرق

۱۴۳	چالش‌های داخلی گسترش ناتو به شرق
۱۴۳	شکاف در ناتو
۱۴۹	چالش‌های گسترش ناتو به شرق در ابعاد مضمونی: ساختاری
۱۵۲	چالش‌های منطقه‌ای گسترش ناتو به شرق
۱۵۲	چالش‌های منطقه خاورمیانه در گسترش ناتو به شرق
۱۶۱	چالش‌های گسترش ناتو به شرق در منطقه آسیای مرکزی و قفقاز
۱۷۴	چالش‌های حضور ناتو در افغانستان
۱۷۸	چالش‌های گسترش ناتو به شرق در منطقه اروپای مرکزی و شرقی
۱۸۶	مطالعه موردی، بررسی مواضع و عملکرد چین در قبال گسترش ناتو به شرق
۱۸۶	بررسی مواضع چین در قبال گسترش ناتو به شرق
۱۸۸	عملکرد چین در قبال گسترش ناتو به شرق

۱۸۹	عملکرد چین در مسئله امنیت انرژی آسیای مرکزی در قبال ناتو
۱۹۳	عملکرد چین در ترتیبات امنیت منطقه‌ای در قبال گسترش ناتو به شرق
۱۹۸	مواضع و عملکرد روسیه در قبال گسترش ناتو به شرق
۱۹۸	مواضع روسیه در قبال گسترش ناتو به شرق
۲۰۹	تمهیدات دفاعی-امنیتی روسیه در قبال گسترش ناتو به شرق
۲۱۷	رقابت نظامی تسلیحاتی روسیه با ناتو
۲۱۸	تمهیدات منطقه‌ای روسیه در منطقه آسیای مرکزی - قفقاز به منظور مقابله با گسترش ناتو
۲۲۵	پیگیری دیپلماتیک روسیه از سوی روسیه در منطقه آسیای مرکزی و قفقاز
۲۲۷	مخالفت روسیه با پیمان گسترش ناتو به بحران اوت ۲۰۰۸ میلادی
۲۳۴	مقابله روسیه با گسترش ناتو به شرق در اروپای شرقی
۲۴۶	نمود دیگری از جنگ سرد جدید: بحران اوکراین
۲۴۹	ملاحظات امنیتی روسیه و جایگاه اوکراین
۲۵۷	تبیین مفهومی توان تاثیرگذاری روسیه بر بحران اوکراین
۲۵۹	مدیریت بحران تهاجمی-نظامی
۲۶۳	تحریک اقلیت‌های روس زبان
۲۶۵	مذاکرات سیاسی-دیپلماتیک دو جانبه و چند جانبه
۲۶۵	مذاکرات ژنو یک و دو
۲۶۶	مذاکرات مینسک یک و دو
۲۶۷	بهره‌گیری از سلاح انرژی
۲۷۳	مدیریت بحران رسانه‌ای
۲۷۶	رهیافت سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا در بحران اوکراین

قدمه پژوهشگاه

سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در سال ۱۹۴۹ و به منظور جلوگیری از نفوذ موج کمونیسم شوروی سابق به دنیای غرب، توسط تعدادی از شررهای غربی به سردمداری ایالات متحده آمریکا بنیان نهاده شد. در تمام دوران جنگ سرد این سازمان بنا به وظیفه ذاتی خود مشغول به رقابت با بلوک شرق و همتا خود در این بلوک یعنی پیمان ورشو بود. با فروپاشی شوروی سابق و پایان جنگ سرد تصور می شد مأموریت سازمان ناتو به دلیل از میان رفتن تهدیدات شرقی خاتمه و به حیات این سازمان پایان داده شود. اما برخلاف این تصور ناتو کماکان به حیات خود ادامه داد با ارائه یک تفسیر موسع ماموریت های خود در قالب تعریف "مفهوم دین استراتژیک" رویکرد خود را به دین ناتو دوران جنگ سرد از نگاه صرف دفاعی امنیتی به رویکرد تنوع پذیر مناسب با دوران پسا جنگ سرد تغییر تحول داد.

بر همین اساس سازمان ناتو در راستای پیگیری رویکرد جدید خود پروژه جنجال برانگیز "گسترش ناتو به شرق" را تعریف، پیگیری و اجرا نمود که این پروژه تاکنون با چالش ها، موانع و مخالفت های بسیاری روبرو شده است. نویسندگان در این اثر پژوهشی ضمن بررسی تاریخچه تحولات سازمان ناتو و مطالعه روند تاریخی، فنی و عملیاتی "گسترش ناتو به شرق"، با به کارگیری یک رویکرد همه جانبه نگر به بررسی چالش های "گسترش ناتو به شرق" از جمله چالش های درونی و ساختاری ناتو، چالش های منطقه ای در مناطق حساسی نظیر اروپای مرکزی و اروپای شرقی، آسیای مرکزی و قفقاز و خاورمیانه پرداخته است. یکی دیگر از اهدافی که در این

اثر پژوهشی مورد توجه قرار گرفته است، بررسی حضور ناتو در خاورمیانه و خلیج فارس و تلاش برای مقابله با قدرت یابی منطقه ای جمهوری اسلامی ایران می باشد، بر این اساس ناتو در تلاش است تا با القاء موج ایران هراسی به کشورهای محافظه کار منطقه و انعقاد قراردادهای نظامی، امنیتی، از این رهگذر هم به هدف راهبردی خود در جهت کسب سلطه بر مناطق راهبردی نظیر خاورمیانه دست یابد، و هم جمهوری اسلامی ایران را به عنوان یکی از مهم ترین رقبای راهبردی غرب به چالش سیاسی، نظامی و اقتصادی بکشانند.

اما در کنار این موارد، آنچه که باعث تمایز این اثر پژوهشی نسبت به سایر آثار مشابه، در داخل کشور می شود، این است که نویسنده در این اثر اقدام به بررسی صیغه وسیع و کاملی از سیاست ها و اقدامات روسیه به عنوان مهم ترین رقیب راهبردی سازمان ناتو در زمینه رویارویی با "گسترش ناتو به شرق"، تا دوران جری سال ۲۰۱۶ میلادی) نموده است.

پژوهشگاه مطالعات جهان با به رعایت ذاتی خود، اقدام به تدوین و انتشار مجموعه گزارش ها و تالیفات ناب هایی در زمینه های علوم سیاسی، مطالعات منطقه ای و روابط بین الملل نموده که هر کدام دریچه ای جدید به سوی تحقیقات و مطالعات بیشتر برای تصمیم سازان و تصمیم گیران نظام جمهوری اسلامی ایران و جامعه علمی و دانشگاهی کشور می گشاید. بر خود فرض می دانیم از زحمات آقای مهدی کردی که در جهت تالیف این کتاب نهایت تلاش خود را به عمل آورده اند، تسکین و تشکر لازم را به عمل بیاوریم.

امید است این اثر علمی مورد استفاده اندیشمندان، صاحب نظران و پژوهشگران حوزه روابط بین الملل کشور عزیزمان قرار گیرد.

پژوهشگاه مطالعات جهان